

Persoanele arestate preventiv sunt discriminate în realizarea dreptului lor la îngrijiri medicale

La 10 octombrie 2018, [Consiliul Pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității \(CPEDA\)](#) a constatat că există o diferență de tratament între persoanele arestate preventiv și persoanele condamnate în partea ce ține de posibilitatea de a beneficia de măsurile de protecție aplicabile persoanelor condamnate care suferă de boli grave.

Asociația Promo-LEX a sesizat CPEDA în cauza lui Cosovan Serghei în iulie 2018. Asociația a solicitat Consiliului să constate discriminarea acestuia pe motiv că, fiind în arest preventiv, nu poate beneficia de mecanismul de protecție aplicabil persoanelor condamnate care suferă de boli grave, similar celui prevăzut de art.95 Cod Penal (liberarea de executare a pedepsei a persoanelor grav bolnave) și Ordinul Ministerului de Justiție nr.331 din 06.09.2006 despre aprobarea [Regulamentului cu privire la modul de prezentare a condamnaților grav bolnavi pentru liberarea de la executarea pedepsei](#). Asociația a mai solicitat să fie dispuse măsuri generale prin formularea recomandărilor către Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor în vederea creării unui mecanism menit să redreseze problema sistemică invocată.

Consiliul a decis că faptele constatate în privința lui **Cosovan Serghei reprezintă discriminare pe criteriu de statut procesual** (arestat preventiv) și a recomandat Ministerului Justiției și Administrației Naționale a Penitenciarelor:

- să asigure lui Cosovan Serghei neîntârziat realizarea

dreptului la îngrijiri medicale adecvate, inclusiv paliative, indisponibile în sistemul penitenciar;

- să instituie fără întârziere un mecanism pentru liberarea de la aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv și executarea pedepsei, care să fie aplicabil tuturor deținuților, indiferent de statutul procesual al persoanei și momentul contractării bolii.

Consiliul a atras atenția asupra faptului că situația persoanelor aflate în arest preventiv și a celor condamnate este similară: ambele grupuri vizate sunt private de libertate și se află în custodia Ministerului Justiției. În acest context, Consiliul a făcut referire la [jurisprudența CtEDO](#) care a statuat că: neaplicare măsurilor de protecție a sănătății persoanei care suferă de o boală gravă, din simplu motiv că aceasta se află în arest preventiv și că procedurile se aplică doar pentru persoane condamnate, constituie discriminare, deoarece persoanele aflate în arest preventiv și cele condamnate sunt în situații similare. **CPEDAE a constatat că nu există impedimente obiective și rezonabile pentru Ministerul Justiției de a-și completa și/sau ajusta propriul Ordin pentru a institui un mecanism similar care să fie aplicabil și în cazul persoanelor grav bolnave care se află în arest preventiv.**

Foto: www.zdg.md

Un mecanism similar celui recomandat de CPEDAE în decizia din 10 octombrie 2018, a fost implementat în Federația Rusă, după [două cazuri răsunătoare de deces](#): cazul Sergey Magnitsky din 2009, plasat în arest preventiv, și decesul directoarei companiei Kit-Elit-Nedvizhimost, Vera Trifonova. Aceste două cazuri au atras atenția asupra unor problemele sistemice: asistența medicală defectuoasă în sistemul penitenciar și tratamentul diferențiat al persoanelor arestate preventiv în raport cu cele condamnate în partea ce ține de posibilitatea de a beneficia de măsurile de protecție aplicabile persoanelor condamnate care suferă de boli grave.

În consecință, problemele sistemice depistate în serviciu medical din penitenciarele Republicii Moldova, cât și numărul înalt de decese, impune la fel, de urgență necesitatea elaborării unui mecanism de protecție similar celui aplicat persoanelor condamnate. Astfel, la aplicarea măsurii preventive arestul, potrivit art.176 CPP al RM, instanța este obligată să aprecieze și să motiveze dacă măsura preventivă este proporțională cu circumstanțele individuale ale cauzei penale, inclusiv „starea de sănătate”, cu toate acestea, persoanele în stare gravă de sănătate, care nu reprezintă un adevărat pericol public, ajung să fie arestate în condițiile

în care nu pot primi asistența medicală specializată. **Această stare de lucruri, duce fie la deces, fie la agravarea stării de sănătate a persoanelor arestate. În consecință, atunci când se va insista asupra aplicării arestului preventiv, mai corect ar fi dacă s-ar stabili criterii foarte clare la aplicarea, înlocuirea, revocarea sau încetarea arestului preventiv în privința persoanelor grav bolnave.**

Anul trecut au fost înregistrate 42 de decese în sistemul penitenciar, potrivit Raportului de bilanț al activității sistemului penitenciar din anul 2017, elaborat de Ministerul Justiției al Moldovei. În mare parte, aceste decese au avut cauze medicale. Potrivit autorităților, [cel mai mare număr al deceselor se înregistrează în Penitenciarul nr.16-Pruncul – instituție specializată în prestări de servicii medicale, circa 80-90 % din cazurile de deces.](#)

Potrivit art. 66 al Legii cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și asigurarea Egalității nr.198 din 21.12.2012, decizia Consiliului este un act oficial, executoriu pentru subiecții vizati în cazul în care această rămâne definitivă.

Serghei Cosovan în vârstă de 46 de ani, bolnav de ciroză hepatică decompensată în stadiu finală a maladiei, a fost plasat în arest în Penitenciarul nr.13, pe 26 septembrie 2017. Ca urmare a ținerii prelungite în arest, lipsei asistenței medicale calificate în detenție și apariției complicațiilor incompatibile cu viața, Cosovan Serghei a fost transferat în Penitenciarul nr.16-Pruncul unde este ținut și în prezent. Din cauza complicațiilor și agravării stării sale de sănătate, în octombrie 2018 acestuia i-a fost stabilit [nivelul accentuat de dizabilitate](#), care se caracterizează prin deficiențe funcționale accentuate provocate de afecțiunile de care suferă.

În martie 2018, Asociația Promo-LEX a sesizat de urgență Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, care în termeni de

nouă zile a început examinarea cauzei. În iulie 2018, au fost expediate la CtEDO observațiile pe acest caz, ceea ce reprezintă o etapă finală în examinarea unei cauze. Printre măsurile individuale, au fost solicitate și formularea măsurilor generale pentru Guvernul RM privind prin transferul responsabilității pentru sănătatea persoanelor deținute către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în vederea asigurării calității actului medical. Pe acest caz, *European Prison Litigation Network* a solicitat intervenția sa în calitate de terță parte, prezentând argumentele sale privind necesitatea echivalării îngrijirilor medicale acordate deținuților cu cele disponibile în sistemul public de sănătate.

Pentru mai multe detalii despre cazul Serghei Cosovan, consultați sursele:

1. Sistemul de justiție penală din Moldova pune în pericol vieți umane
<https://promolex.md/12884-sistemul-de-justitie-penala-din-moldova-pune-in-pericol-vieti-umane/?lang=ro>
2. (Video) Cazul Cosovan: Eliberat din penitenciar, ca să fie reținut în izolatorul de poliție
<https://promolex.md/12194-video-cazul-cosovan-eliberat-din-penitenciar-ca-sa-fie-retinut-in-izolatorul-de-politie/?lang=ro>
3. Avocatul Poporului, Mihail Cotorobai, împărtășește îngrijorările organismelor internaționale, societății civile și a rudelor în cauza Serghei Cosovan
<http://ombudsman.md/ro/content/avocatul-poporului-mihail-cotorobai-impartasese-ingrijorarile-organismelor-internationale>
4. „Cazul Brăguță – 2”. De ce un om grav bolnav este ținut în arrest preventive mai mult de o jumate de an?
<http://newsmaker.md/rom/noutati/cazul-braguta-2-de-ce-un-om-grav-bolnav-este-tinut-in-arest-preventiv-mai-mult-de-37403>

Pentru informații, contactați:

Natalia Munteanu, Ofițer de Comunicare la Promo-LEX

GSM: 069 43 70 40

E-mail: natalia.munteanu@promolex.md